

Nr 331

Av herr Hanson, Per-Olof, om ändrad sista dag för val av justitieombudsman och militieombudsman.

Vid 1959 års riksdag väcktes i båda kamrarna likalydande motioner om ändring av bestämmelserna i § 68 riksdagsordningen angående sista dag för val av justitie- och militieombudsman. Enligt gällande regler skall sådant val förrättas å tionde dagen efter den då valmännen blivit utsedda. Denna tid har i praktiken visat sig vara alltför knapp. Om t. ex. valmännen utses en onsdag, måste valet förrättas nästa lördag. Med hänsyn till riksdagsarbetets uppläggning kommer då i realiteten endast några få dagar att stå till buds för överläggningar. Skulle en eller eventuellt två tillfrågade kandidater avböja ett val, råkar valmännen lätt i tidsnöd. Längre tid än den nuvarande är erforderlig även med hänsyn till att valet regelmässigt gäller både ombudsmannen och hans ställföreträdare. Valet av den senare kan i praktiken icke förberedas, förrän man enats om en kandidat till ombudsmannauppdraget. I motionen underströks också valets betydelse. Valperioden är fyra år, och ett misstag, som begås på grund av den tidsnöd, vari valmännen befinner sig, kan knappast senare korrigeras. Mot varandra kan vägas intresset av att valmännen får erforderligt rådrum och nödvändigheten av att valet icke drar ut på tiden. I motionerna hemställde förslagställarna på angivna grunder, att tidsfristen skulle förlängas från tio till tjugu dagar.

Konstitutionsutskottet vid 1959 års riksdag uttalade sitt erkännande av motionernas beaktansvärda syfte. Emellertid ansåg sig utskottet — under hänvisning till författningsutredningen, i vars arbete denna fråga komme att uppmärksammas — icke böra vid dåvarande tidpunkt framlägga något förslag om grundlagsändring i anledning av motionerna och avstyrkte alltså dessa. Riksdagen beslöt också avslå motionerna.

Såsom framgår av konstitutionsutskottets utlåtande (nr 5/1959) byggde utskottet vid sitt ställningstagande på den föreställningen att författningsutredningens förslag vore att vänta inom en nära framtid. Uppenbarligen rådde vid denna tidpunkt den meningen att ett förslag av utredningen kunde väntas under 1959 och att 1960 års riksdag skulle få till behandling ett förslag om ny grundlag. Den fortsatta utvecklingen har ju emellertid lett därhän att det kan beräknas dröja ännu avsevärd tid, innan författningsutredningens arbete slutförts. Det kan icke vara rimligt att i avvaktan härpå varje grundlagsändring skall anses utesluten. I förevarande fall är fråga om en praktisk detalj, som saknar samband med författningsutredningens

allmänna överväganden. Konstitutionsutskottet torde självt icke ha sämre förutsättningar att bedöma spörsmålet om den nu ifrågavarande tidsfristens längd än författningsutredningen. Då, som nämnts, utskottet synes erkänna önskvärdheten av en mera praktisk ordning i här diskuterat avseende, synes knappast något skäl kunna anföras för att låta med den önskvärda grundlagsändringen anstå ytterligare fyra år.

Under åberopande av det anförda hemställles,

att riksdagen måtte besluta såsom vilande för grundlagsenlig behandling antaga den ändringen av 68 § riksdagsordningen, att i andra stycket ordet »tionde» utbytes mot »tjugonde».

Stockholm den 27 januari 1960

Per-Olof Hanson

Nr 332

Av herr Lundström, om skydd för partibeteckning.

(Lika lydande med motion nr 417 i Andra kammaren)

Stockholm den 27 januari 1960

Birger Lundström